

**ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

Навчально-науковий інститут філології та історії
Кафедра іноземних мов та методики викладання

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

Силабус

курсу вибіркової циклу загальної підготовки для здобувачів вищої освіти другого
(магістерського) ступеня вищої освіти

Викладач: старший викладач Заремська І.М.

Email: Zaremska@gnpu.edu.ua

Кількість часу на вивчення

Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Лекційні заняття	26
Практичних занять	24
Самостійна робота	70
Форма контролю	залік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Анотація курсу

Інтеграція здобутків психології до теорії мовознавства дає змогу більш глибоко осягнути і феномен мови як складного полівимірного явища, і полігранний феномен мовної особистості як носія мови і певних психічних якостей, що в ній вербалізуються, як яскравого й неповторного продуцента текстів. Психолінгвістика встановлює, як мовна система й закономірності організації мовлення обумовлюють характер структуризації світу, як образи свідомості вербалізуються за допомогою знаків. Розглядаючи процес сприймання мовлення, психолінгвістика описує не тільки процесуальний аспект сприймання, а й результат розуміння мовлення людиною.

Мета навчальної дисципліни - показати, які психічні процеси лежать в основі породження і сприйняття мовлення, як здійснюється вплив на свідомість людини за допомогою мови, чому мова є потужним засобом управління мовленнєвою і немовленнєвою поведінкою людини.

Завдання дисципліни – сформувати систему теоретико-методологічних знань із проблем психологічної науки і практики, пізнання структурних елементів психіки – психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів і утворень на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі фахової діяльності майбутнього спеціаліста. А саме:

- знайомство із психолінгвістикою як міждисциплінарною наукою;
- знайомство із основними напрямками досліджень у психолінгвістиці та експериментальними методами, що застосовуються в них;
- знайомство із основними поняттями і термінами сучасної психолінгвістики, знання яких необхідне для розуміння основних психолінгвістичних гіпотез;

- розвиток навичок самостійної роботи студентів із мовними матеріалами як передумови для можливого прогнозування і розв'язування комунікативних конфліктів у професійному спілкуванні.

Попередні навчальні компетентності, необхідні для успішного засвоєння здобувачами освіти навчального змісту курсу «Країнознавство англomовних країн»: знання основ базові знання граматики та лексики, комунікативні іншомовні навички, які майбутні здобувачі вищої освіти опановують під час навчання у ЗЗСО; опанування курсів «Іноземна мова», «Практика усного та писемного мовлення».

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач повинен набути таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК. Здатність спілкуватися державною мовою як в усній, так і в писемній формах.

ЗК. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК. Здатність працювати в команді.

ЗК. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності:

ФК. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

ФК. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

ФК. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Очікувані результати навчання:

РН. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РН. Володіти основними принципами, правилами, прийомами і формами суб'єкт-суб'єктної комунікації.

2. Організація навчання, викладання, контролю

Види занять.

Лекція - форма заняття, що ґрунтується на основі інформаційно-монологічного методу й передбачає тривалий системний виклад викладачем матеріалу, продуманого і підготовленого завчасно, із застосуванням способів і прийомів активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Дидактичні цілі: повідомлення нових знань, систематизація й узагальнення вже накопичених, формування на їхній основі поглядів і переконань, розвиток у здобувачів освіти пізнавальних мотивів і професійних інтересів.

Практичне заняття передбачає докладний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень курсу, в результаті чого відбувається формування навичок практичного їх застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

Самостійна робота – це самостійна діяльність-учіння, яке здійснюється здобувачем вищої освіти на навчальних заняттях або вдома без безпосередньої участі викладача, проте під його керівництвом та за його завданнями.

Структура курсу «Психолінгвістика»

№ з/п	Назва тем і змістових модулів	Кількість годин, відведених на:		
		лекційні заняття	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Вступ до психолінгвістики.				
1.	Психолінгвістика – наука про мовленнєву діяльність Історія становлення психолінгвістики.	2	2	8
2.	Методи психолінгвістики. Психолінгвістичні дослідження.	2	4	8
		4	6	16
Змістовий модуль 2. Мовна особистість у фокусі психолінгвістики.				
3.	Характеристика мови та мовлення. Теоретичні концепції формування мовленнєвої свідомості в онтогенезі. Фізіологічні основи розвитку мовлення.	4	2	6
4.	Види та зміст мовленнєвої діяльності	2	2	6
5.	Основні способи реалізації мовленнєвої діяльності.	2	2	6
6.	Психолінгвістичні теорії процесу породження та сприйняття мовлення.	2	2	6
		10	8	24
Змістовий модуль 3. Прикладна психолінгвістика				
7.	Текст як об'єкт психолінгвістики	4	2	8
8.	Ідіолект й ідіостиль у фокусі психолінгвістики	2	4	8
9.	Етнопсихолінгвістика.	2	2	8
10.	Прикладні аспекти психолінгвістики	4	2	6
		12	10	30
Усього:		26	24	70

3. Методи навчання

МН 1.1. Пояснення.

МН 1.3. Бесіда.

МН 1.6. Дискусія.

МН 2.1. Демонстрування.

МН 4.2. Методи інтерактивного навчання.

МН 4.4. Мультимедійні методи навчання.

4. Форми та методи оцінювання

ФО 1. УСНА (бесіда).

ФО 2 ПИСЬМОВА (самостійна робота за варіантами, виконання вправ тощо).

ФО 5. САМОКОНТРОЛЬ ТА ВЗАЄМОКОНТРОЛЬ (рецензування відповіді, самооцінка письмової роботи тощо).

5. Розподіл балів за формами контролю

Система контролю й оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ґрунтується на Положенні про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюються за

модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, а також включає методику переведення показників академічної успішності у систему оцінок за шкалою ECTS. Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточний контроль (оцінка рівня засвоєння питань самопідготовки, оцінка за виконання практичної роботи), модульний контроль з кожного модуля, оцінка за самостійну роботу з кожного модуля та підсумковий контроль (форма комбінована: тестова, усна).

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни

Практичні заняття								Самостійна робота			Підсумковий контроль – залік
Максимальна кількість балів – 72								Максимальна кількість балів – 28			Максимальна кількість балів – 0
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4	ПЗ 5	ПЗ 6	ПЗ 7 ...	ПЗ 12	СР ЗМ 1	СР ЗМ 2	СР ЗМ 3	-
6	6	6	6	6	6	6	6	6	10	12	

Самостійну роботу оцінюють за кожен змістовий модуль.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень студентів
90-100 100 99 98 97 96 95 94 93 92 91 90	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
82-89 89 88 87 86 85 84 83 82	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
74-81 81 80 79 78 77 76	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками

75		
74		
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
73		
72		
71		
70		
69		
68		
67		
66		
65		
64		
60-63	E	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
63		
62		
61		
60		
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
1-34	F	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

6. Політика курсу

Академічна доброчесність: У Глухівському НПУ ім. О. Довженка діє Положення про дотримання принципів академічної доброчесності, яка впроваджується в університеті шляхом дотримання принципів законності, чесності, справедливості, відповідальності, прозорості, науковості, професіоналізму та компетентності, поваги та взаємної довіри, відповідальності за порушення академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; уникнення плагіату, фабрикації, обману та списування; дотримання норм чинного законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності. Відвідування занять: Пропущене заняття необхідно відпрацювати в позааудиторний час у формі співбесіди або звіту про виконані практичні завдання.

7. Інформаційне забезпечення

Основна:

1. Загнітко А., Михальченко М. Основи психолінгвістики: науково-навчальне видання. Донецьк: ДонДУ, 2008. 233 с.
2. Куранова С. Основи психолінгвістики 2-ге виданн. К.: Академія, 2003. 208 с.

Додаткова:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. 2-ге вид., доп. К. : ВЦ «Академія», 2009. 376 с.
2. Бацевич Ф. С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень: підручник / 2-ге вид., стереотип. К. : ВЦ «Академія», 2011. 240 с.

3. Ден Роум. Говори та показуй. Мистецтво створювати надзвичайні презентації. Київ : Віват, 2017. 272 с.
4. Коваль Л.М. Психолінгвістика : методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти магістерського рівня освітньо-професійної програми «Українська мова та література». Вінниця : Видавництво ФОП Кушнір Ю.В., 2021. 68 с
5. Курінна А. Ф., Мороко Л.В. Лінгвосинергетичний аспект сучасної мовної освіти (до проблеми розвитку мовленєвотворчої особистості). Школа особистісного зростання: від творчого розвитку до особистісної реалізації. Авторська модель Ольги Солдатенко: науково-методичний посібник / Автор-упорядник О.В. Солдатенко / за загальною редакцією Кириленко С. В., Кіян О. І. Київ-Запоріжжя-Чернівці: «Букрек». 2020. С. 95–99.
6. Папіш В. А. Психолінгвістика: навчально-методичний посібник для проведення практичних занять для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання. Ужгород, 2023. 67 с.
7. Арп А. Rhetoric and science: examining and identifying the rhetorical techniques used by students in a composition classroom. Honors Program Theses 124, 2014. URL : <http://scholarworks.uni.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1097&context=hpt>
8. Frolov D., Kurinaya A. Popular science literature as a means of development of universal competences of modern enlightenment: interdisciplinary aspect. Project approach in the didactic process of universities - international dimension. 2020. T. Part 2. С. 41–51. (ISBN 978-1-9998255-6-0).
9. Ільська Л., Іванова О. & Сенко З. Rhetoric of Scientific Text Translation. Procedia. Social and Behavioral Sciences. 2016. No. 231. P. 84–91.
10. Kurinna A., Іліччук Л., Мамічева О., Нестеренко Т., Романова І., & Pinchuk Y. Formation of Rhetorical Competence in University Applicants as a Necessary Factor for Successful Professional Activity. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2022. № 14(4). С. 230–242. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/639>.

Електронні ресурси:

1. Сайт Інституту філософії НАН України ім. Г. С. Сковороди. [Електронний ресурс]. URL: <http://filosof.com.ua>